

SAMOBORSKI LIST

Glasilu za promicanje lokalnih interesa.

God. VI.

Broj 37.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrti godine iznosi za domaće pretplatnike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 filira. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Satv. br. 20.

U Samoboru
10. rujna 1911.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglas, koji se više puta uvrtiču, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 31. kolovoza).

(Svršetak.)

5. Načelnik priopćuje dopis kr. katastralnog povjerenika, kojim javlja, da će započeti klasifikacijom zemljišta u području trg. općine Samobor 8. rujna. — Ujedno poziva načelnik zastupstvo, da izabere dva izaslanika, koji će sudjelovati kod klasifikacije kao i njihove zamjenike. Treba izabrati ljude, kojima su poznate gospodarske prilike mjesta, jer takovi mogu puno učiniti, da bude klasifikacija valjano obavljena.

Izabiru se za takove: Pavao Cesar i Fran Hrčić, a za zamjenike Filip Šimec i Gjuro Jurčić. (Zast. Presečki: Što se srđi Jurčić, da ne dolazi u sjednice? — Nač.: Ja ne znam.)

6. Proglašuje se vrhovna riješidba vlade u pogledu novičice klaoničkih pristojbi. — Prima se do znanja. (Mi smo o ovome rješenju izvjestili podrobnije u prošlom broju. Ur.)

7. Načelnik čita ostavku zast. Josipa Bedenka, koji polaže mandat zastupnika, jer da mu okolnosti ne dopuštaju, da i dalje obnosi ovu čast.

Zast. Kleščić traži, da se ova ostavka ne primi do znanja. Veli, da je učinjena protuzakonitost, kad se prihvatilo odreknuće Franje Oslakovića na zastupničkoj časti. Trebalo ga se pozvati, da zadrži mandat ili da plati 100 K. Zakon je tu posve jasan.

Načelnik: Onda je bila ostavka prihvaćena, a prihvatila ju je i kotarska oblast, čiji je izaslanik i prisustvovao sjednici. To je stvar već za nas svršena. No u ovom slučaju glede zast. Bedenka i on (načelnik) predlaže, da se ostavka ne prihvati.

Zast. Kleščić: Ja najavljam utok protiv zaključka o prihvatu ostavke Fr. Oslakovića.

Načelnik: To možete.

Zast. Medved (Kleščiću): Već je mjesec dana prošlo. Jagubiti ste pravci!

Načelnik ponovo predlaže, da se ostavka Bedenkova ne primi.

Zast. Razum: Analogno, ako se pustilo Oslakovića . . .

Zast. Kleščić tvrdi, da se ne smije ostavka primiti, jer to zakon ne dozvoljava.

Potom se zaključuje, da se ostavka zast. Bedenka ne prihvata, a njega valja o toj odluci obavijestiti i pozvati ga, da i dalje vrši ovu službu.

8. Za šljunak dobijala je općina godišnje od zem. crara 80 K. Načelnik izvještuje, da je zatražio, da crar plaća za km 50 fil. on prispio je odgovor gradjevine oblasti, da bi za takovu povličicu barem za ova godinu trebalo međusobnog sporazuma.

Zast. Hrčić: Za šljunak neka dajete ostane pouzdana svota, a za šljunak se godinu može povući. — Zast. Medved: Pod Orlcem plaćaju 80 fil od km. — Zast. Razum ističe, da se valja s crarom mirno pogoditi već s obzirom na to, da dobijamo 1000 K godišnje dotacije za puteve i šetališta.

9. Janko Bedenko, krojački obrtnik u Zagrebu, moli za proširenje puta iz Stražničke ulice do njegove kuće. On je pripravan u to ime priložiti 100 K. — Načelnik u savezu s ovom molbom referira, da je Kosiću, koji bi imao radi proširenja puta prenijeti svoju klijet, obećao u ime općine kao odštetu 100 K ili umjesto toga krovno drvo. No Kosić traži jedno i drugo. Drži, da općina ne može toliko žrtvovati, gdje na tom putu nema za nju pravog interesa, dok bi haš Kosićevo zemljište dobilo uredjenjem puta znatno na svojoj vrijednosti.

Zaključuje se, da se Kosićeva ponuda odbija.

Zast. Kleščić pita, šta je sa istim putem, što ga je okupirao Roščak, i koja je stvar riješena po vladi. — Načelnik: Za Roščaka je bila odluka pravomoćna, no za današnjeg vlasnika nije.

10. Pošt. i brzojavno ravnateljstvo, na podnesenu molbu zastupstva, da se još jedna telefonska žica povuče odgovara, da je to preuranjeno. Za dosadanje razgovore između Zagreba i Samobora da posve dostaje sadašnja uredba. — Prima se do znanja, ali pojedini zastupnici ponovo naglasuju, da usuprot ovog uvjeravanja sa strane pošt. ravnateljstva — jedna telefonska žica ipak ne dostaje za potrebe Samobora.

11. Športski klub „Štmiša“ moli za potporu, da uzmagne najopasniju zidinu staroga grada učvrstiti. — Zast. Kleščić preporučuje molbu. Veli, da pred radom Štmiša na starom gradu, valja kapu skinuti. — Zast. Reizer st.: Možemo biti najsretniji, da imamo mlade dobrovoljce, koji hoće da popravljaju. Drukčije bismo mi to morali, budući da je općina gospodar grada. — Zast. Hrčić ističe, da bi svota od 300 K bila dostatna, da se podizlje stijena prema Drazi i da ne ugrožava opstanak samoga grada. Može općina sama nužne poslove obaviti, a može to prepustiti i klubu. — Zast. Presečki predlaže priponoć od 300 K i neka se to dađe klubu. — Dr. Horvat: Nesamo da im to dajemo, nego smo i zahvalni članovima „Štmiša“, te ih molimo, da ustraju u svome radu. — Potom se votira jednodušno svota od 300 K.

12. Općina Podvrh moli, da zastupstvo dozvoli, da 40 školske djece i opetovnika općina Podvrh može polaziti školu trg. Samobor. Tako da bi općina Podvrh mogla napisati svoju najskuplju školu u Samoboru.

Zast. dr. Horvat preporučuje, da se molba otpući školskom odboru. — Zast. Razum veli, da je već šk. odbor odbio molbu podvrščana. Naše l. godišnje ima 80 djece, neka nadodje još 20 iz Podvrha, naše školske prostorije se dostaju. Morali bi još otvoriti paralelnu na naš račun. — Dr. Juratović protivi se također učlanavanju djece iz Podvrha u našu školu. — Molba se ne uvlađa jednoglasnim zaključkom.

13. Odbija se molba Ane Kazić za potporu. Isto tako i molba Marka Obada.

14. Fanika Perjančić moli za drvo za brv. Odstupa se gradj. odboru.

15. Franjo Peterkoč, kavanar, moli da smije preko redarstvene ure i ber naplate imati otvorenu kavanu. — Zast. Hrčić: To je na krivo mjesto prispjela molbenica. Zato je kompetentna kot. oblast. Dr. Horvat predlaže, da se molba odstupa kot. oblasti s preporukom. (Prima se). — Zast. Medved: Ja nijesam za noć; do 11 sati je dosta . . .

16. Otpisuju se bolno-opkrbni troškovi za Ivana Capana, Ivana Peršina, Katarinu Kraljević i Franjicu Kalligar.

17. Načelnik izvještuje, da je pivnica ispod škole, što ju je imala opstojala udruga vinogradara, sada prazna.

Pita, da li bi je dao za 60 K, u najam, što daje Lj. Kiršner, ili da je dađe na dražbu. — Zaključuje se potonje učiniti, ali ispod 60 K ne smije se iznajmiti.

18. Načelnik izvještuje dalje, da je opć. potrošarinskog pomoćnika otpustio od službe, pak pita može li za ovo ispražnjeno mjesto raspisati natječaj. Kogoj ovu službu ne može sam vršiti. — Zast. Medved: Neka se namjesti jedan, koji će imati kauciju. — Zaključeno je raspisati natječaj.

19. Načelnik priopćuje, da bi želio uz kanalizaciju u Gajevoj ulici provesti i kanal iz škole. Predlaže, da izadje gospodarski odbor, pa da onda može pristupiti k radu. (Prima se).

Interpelacije i daljni prijedlozi.

20. Zast. Hrčić predlaže, da se obala Gradnje uz Vugrinščak učvrsti. Gradnja je tamo odnijela velik komad, a regulacija potoka napreduje puževim korakom. (Prijedlog se prihvaća.)

21. Zast. dr. Juratović interpelira, je li isto provedeno od davnog zaključka zastupstva, da se pitanje vlasništva groblja izvede na čistac. Isto tako glede zvonarine. Naše groblje, koje je općinsko napisano je u gruntovnicu na ime crkve sv. Anastazije. — Zast. Razum: A mi smo vlasnici groblja. — Zast. Hrčić: Kod sastava nove gruntovnice bio je nazočan zastupnik crkve, ali nije bio zastupnik općine. Veli, da otuda i dolazi ovaj upis u grunt. knjige.

Nakon kratke debate izabire se posebni odbor od načelnika, dr. Horvata i Reizera st., koji imaju stupiti u dodir sa župnikom, ne bi li se ova stvar mirnim putem riješila.

Ujedno je zaključeno, da ako se ne dodje do sporazuma, da će općina podići tužbu.

Glede pitanja zvenovine, odgovara načelnik, da će već prije izabrani odbor pozvati na sjednicu a onda će o njegovim izvidima izvjestiti zastupstvo.

22. Zast. Herceg predlaže, da se u jaskolj zdenac betonira, jer to traži aps. nužda. — Isto tako predlaže, da se šljunak izvadi iz korita kraj Rezarova mlina. Tu voda za poplave najjače nahuja, i djeca ne mogu u školu. (Prima se.)

23. Zast. Kleščić interpelira kad će se urediti onaj dio Smithenove ulice gdje je pravljen rigol. — Načelnik odgovara, da će to biti za 2-3 dana.

Istoga je sjednica zaključena.

—Sobzirom na posljedni izvještaj molim nas zst. Kleščić, da konstatiramo, da on nije glasovao za adaptaciju ubožnice u sručnu školu. S time u savezu upozorili bismo g. načelnika, da ne određuje ubuduće u zastupstvu skupno glasanje, već poimenično, što je i bilo barem dovelo u praksi. Kad se glasa ustajanjem, teško je odmah zabiježiti imena zastupnika, koji glasuju pa otuda dolazi lako do pometnje. Kad poimeničnog glasanja ne može se to zbiti.

Popravak starog grada.*)

V.

Tko je ovih dana bio na starom gradu, a pozna grad otprije, taj se je morao začuditi velikim promjenama, što su se tamo zbile. Između gradskih zidina sterala se prije gusta šikara, prosječena tek ovdje ondje kakovim puteljkom, a iz nje je gledao tažna po gujekoji preostatak zida. To je sad sve drukčije. Šikara je iskrčena već gotovo po cijelome gradu, a i nekadašnjih putova više nema. Umjesto toga vidimo pred sobom grad: vidimo njegova dvorišta, ulaze, hodnike, pročišćene kule, stubište i razne presvođene prostorije. Ukratko: počinemo dobivati pojam kako je nekoć izgledao grad između zidina.

Kako je već prije spomenuto (br. 34) nastavljeno je otkapanje ponovno duž pročelnoga zida, od prvoga ulaza u poprečnoj stijeni pa prema kapelici. Otkriven je ovdje hodnik preko 21 metar dug, a 4 m širok. Zasut je h.o 2. a mjestimice i 4 m duboko, te je sad potpuno pročišćen. Hodnik je bio u prizemlju grada; nema nikakvih znakova, da je ispod njega bila još kakova prostorija. Služio je taj hodnik za obranu, što dokazuje 5 uskih prozora na pročelju, koji su bili određeni prvobitno za strijelce lukom, a kasnije preinačeni u puškarnice. Pokriven je bio taj hodnik ravnim stropom na tramovima, a iznad njega su bile sobe, što se vidi po prozorima. Hodnik je bio nekad dosta tamn jer je svu rasvjetu dobivao kroz onih 5 uskih otvora na pročelju. Prema dvorištu nije imao nikakvih prozora, nego samo jedna vrata, koja su također otkopana. Sadašnji ulaz u poprečnome zidu bio je u prijašnje vrijeme zazidan. Pročišćenjem ovoga hodnika dobiven je veoma lijep i prostran prilaz do prostorije ispod kapelice, u koju će se smjestiti starogradski muzej.

Još zanimivija su iskapanja duž južnoga zida (prema Rudarskoj dragi). Ova su iskapanja zasad ograničena na srednju okruglu kulu i njezino najbliže područje ali su već do sad iznijela mnogo zanimivih pogleda u ustroj staroga grada. Sa na kula bila je zasuta tako, da se jedva moglo unići u nju. Naslaga šutovine dizala se naglo od ulaza, te dosizala visinu od 8 metara iznad razine prizemlja. To je sad pročišćeno sve do taraca (kaldrme) kule.

Prostorija, koja je tim otkrivena, bila je kako se po svemu vidi, neko predvorje čitavoga srednjega dijela grada. Služila je i ova prostorija za obranu, što svjedoče tri prozora prema Rudarskoj dragi, koji su uređeni kao puškarnice za falconette, (vrst velikih topu sličnih pušaka, bez kotača). Sučelice glavnomu ulazu otvara se pogled u veliku presvođenu, gotovo kvadratičnu prostoriju sa stranicama od 5-20 met. Kojoj je svrši služila ova prostorija, ne može se još razabrati, ali su svakako kroz nju prolazila i kola, što se vidi po kamenima u posve sačuvanim, također kamenim dovratnicama, koji su kameni služili za odbijanje korača (Radabwender).

Lijevo od ulaza, tik uz popriječnu stijenu, otkriveno je stubište, kojim se je uzlazilo u palaču. (Palačom se u sredovječnim gradovima zove cijeli dio za stanovanje). Cijelo je stubište do vrha bilo zasuto šutovinom, na kojoj je rasto šikarje. Kamene stube djelomice su još sačuvane, ali vrlo

trošne. Očividno je da su bolji komadi bili odneseni, i žbuka na zidovima sačuvala se još mjestimice. Na jednome od tih mjesta opazih pretrpšle subote popodne, u žurbi deseterice ljudi, koji su u kuli bez riječi obavljali svoj posao, — četiri kratka, opakom napisana stiha. Podjoh bliže, a totamo četiri riječi jednostavne i mele:

Ros'ca
Dushicza
Cz'etek
Fiol'ca.

Uzlasaj jedan, kojega je netko davno, dok se još moglo eno-la prolaziti, povjerio onome zidu, a on ga verno sačuvala. Bogzna tko je na isao te riječi i koga su se ticala . . .

Radnik mahne motikom. Ja jedno s'ovo Nestrojlivo odginem naslagu rušine — Julika Kantily! Dakle ona . . . Pogledam opet one stihove, koji mi se na jednom pričinu tako jasni i shvatljivi: inteligentno ispisano pismo; pismo čovjeka, koji se morao mnogo baviti perom. Pomislih na Vraza. I doista, kasnijim isporodjivanjem s njegovim rukopisima ustanovismo, da je pismo zbilja njegovo.

Dakle i ovdje je uzdisao za njom O čudna tajnovita romantiko starih prolaznih gradina i stare neoprolazne ljubavi! Tko bi te mogao pročitjeti bez suze u oku.

F. H.

Domaće vijesti.

Spomen-dan smrti kraljice Jelisave. Sjutra kao na spomen-dan smrti hlagop. kraljice Jelisave bit će sv. misa u 7 i po sati. Školska mladež ima taj dan praznik.

35 godišnjica misništva. U utorak proslavio je među svojim drugovima vič. g. Ante Ohađ. župnik i konsistorijalac u Špkju, 35 god misništva Srdačno čestitamo.

Spomenik Vrazovoj Ljubici, postavlja se na grob. Još manjka najgornji dio spomenika, koji će se ovih dana namjestiti. Osim toga ima se uređiti čitav grob kao i pozadina spomenika Plaketu Ljubičinu izradio je djak umjetničke škole g. Ivanjčićak. Mi ćemo se na ovaj spomenik posebice osvrnuti.

Stručna škola. U žensku stručnu školu upisano je ove šk. godine 30 dčenica, koje sve marljivo polaze školu.

Nije se potom ispunila bojazan trg. načelnika, da će ova škola biti bez dovoljnog broja polazajnica, i da će se morati ukinuti.

Dar. Veleč. gosp. Viktor Bučar župnik položio je kod trgovišne općine, umjesto vijenca na odar pok. gdje. Terezije Franceković za siromake trg. Samobora svotu od 30 K.

Promjene u učiteljatvu. Odjica. Zlata Prištin, učiteljica u Maji, premještena je na pučku školu u Lug.

Učiteljski kandidat u Zagrebu Antun Bjalina postavljen je namjesnim učiteljem u Lugu.

Umjesto vijenca. Društvu za poljepšanje Samohora priposlata je porodica Bartolić u Zagrebu 10 K umjesto vijenca na odar pok. Vjekoslava Mihelića.

† **Terezija Franceković.** Nakon duge bolesti umrla je ovdje u utorak u noći gdje. Terezija Franceković supruge um. ravnateljice Samoborske štedionice. Njena smrt nije samo zavila u crno ovu vrijednu porodicu, nego je izazvala iskrenu sačut u našem građanstvu, koje je pokojnicu i njene vrline osobito cijenilo. U njoj gubi naš sugrađjanin g. Franceković st. vj rnu drugu života, a njena dieca milu i dobru majku, koja ih je sve nježnom materinjom ljubavlju privijala na grud. Og. potpukovnik-auditor Josip Bučar i dr. Martin Juranović, ravnatelj petrinjske bolnice, oplakuju u pokojnici svoju punčicu. Sprovod vrijedne pokojnice bio je u četvrtak prije pakine uz veliko saučelje građanstva. Hrv. pjev. društvo „Jeka“

iskazalo je počasi polkojnici otpjevavši joj na grobu tužaljku.

Laka zemlja čestitoj pokojnici, a čitavom rodu naše iskreno osjećano saučelje!

† **Sofija Atanacković pl. Gjurić** udova c. i kr. kapetana, umrla je ovdje u 81 godini života, te je u srijedu poslije podne pokopana na ovdšnjem groblju. — Laka joj zemlja.

Hrv. pjevačkom društvu „Jeki“ pristupio je kao član utemeljitelj velč. g. Stjepan M rakužić, župnik u Crkveni kraj Bjeiovara. Predsjedništvo društva ovom svome osobitom prijatelju ovime usrdno zahvaljuje.

Podružnica hrvatskog krićanskog radničkog saveza u Samoboru priredjuje u nedjelju dne 17. rujna 1911. u gostioni Mije Noršića „veselu berbu“. Dobrovoljni prinosi primaju se sa zahvalnošću. Čist prihod namijenjen je za boiesničku blagajnicu. Početak točno u 3 sata poslije podne. Ulaz besplatan. U slučaju nepovoljnog vremena odgadja se zabava na buduću nedjelju.

Doprinozborna rasprava u Noršić-selu. Županijska oblast odredila je na dan 7. listopada t. g. doprinozbornu raspravu za osiguranje sredstava nužnih za popravak župne crkve i župnog stana u Noršić-selu. Glasom proračuna troškova obredjenih po zem. vladi iznose troškovi za ove popravke 8500K. Od ovoga iznosa imalo bi otpasti na patrova za gradju i obrtnike 7578K, a na župljane u ime rektuma za ručne i vozne težake 922 K. Voditelj rasprave bit će žup. tajnik g. E. Šmit.

Manipulacija s omotima. Na dopis pod ovim napisom, što smo ga u svoje vrijeme donijeli, šalje nam pošt. i brzojavno ravnateljstvo u Zagrebu ove retke:

P. n uredništvo „Samoborskog Lista“ Samobor. Povodom članka objelodanjenog u časopisu „Samoborski list“ od 16. srpnja t. g. broj 29 pod naslovom „Manipulacija sa omotima“ obavješćujem p. naslov, da sam rukovanje zamotaka tvornice Bregana dao po pošt. brzoj. uredu Zagreb, državni kolodvor — koji iste na ovdšnjem samoborskom kolodvoru preuzima i dalje otprema motriti, te se ustanovilo, da spomenuti zamoci odavde u dobrom i nezlijeđenom stanju odlaze, dok zamoci, koji se vraćaju često imaju ozlijeđen omot, no sadržaj nije im bio ni u jednom slučaju ozlijeđen.

Da pak povratni zamoci, koji glase u daleke krajeve, prispiljavaju sa nešto ozlijeđenim omotima, znak je da isti nijesu bili providjeni omotima, koji odgovaraju daljini puta i mnogobrojnom pretovarivanju zamotaka uz put.

U interesu tvornice bit će ako zamotke glaseće u daleke krajeve providi što boljim omotima, te će isti na povratku u boljem stanju biti.

Zagreb, dne 31. kolovoza 1911.

Kr. ug. pošt. i brzojavno ravnateljstvo, Kassich, v. r.

Kapela u Mošćicama. Gledajući gradnje kapele srca Marijina bio je već oblasni očevid na licu mjesta. Sada je pripjela i odluka duhov. stola, kojim se dozvoljava podignuće ove kapelice. Kako dakle nema s nijedne strane zapreke, počet će se — a najskorije vrijeme s gradnjom. Kapela će se podići na zemljištu Mije i Jure Jaktenca koji su ovo gradilište za crkvicu poklonili.

Iz općine Stupnik. U posljednjoj opć. sjednici, koja je održana 26. pr. mj. pročitana je odluka žup. upravnog odbora glede gradnje škole. Odluku o novoj školi u Remetincu primilo je 6 odbornika na znanje, dok ostali (petorica) traže da se stoji utok na vladu, pošto žele, da školu gradi porezna općina Blato. Ne bude li uvalen ovaj utok, traže ova petorica, da se očini vrati novac koji je uplaćen za proširenje škole u Stupniku. Jednako traži cijelo zastupstvo, da se proširenje škole u Stupniku odgodi do 1913, a molit da im zem. vl. pritekne što izdašnije u pomoć iz zem. sredstava odnosno iz žup. komisirsane zaklade i to stih više što opć. Stupnik nije još nikada dobila nijedne pripomoći iz zem. sredstava.

* Vidi br. 32, 33, 34, i 36.

U ovoj sjednici izabran je na prijedlog oblasnog izaslanika načelnikom za trogodišnju periodu Ivan Kralj, koga je nazočni žup. tajnik g. Spigelski odmah propisno zaprisegao. Plaća je određena načelniku sa 600 K godišnje i 300 K putni paušal.

Za mjesnog suca izabran je vrćinom glasova Antun Fiolčić, a za zamjenika Lovro Kušnjačić.

Škola u Demerju. Općini Stupnik dozvoljen je zajam iz „zaklade stalno namještenih opć. činovnika“ u iznosu od 30.000 K za gradnju škole u Demerju.

Preštampavanje iz „Samoborskoga lista“. Nitko ne može imati ništa protiv toga, da novine jedne od drugih preuzimaju vijesti. Nama je pogotovu drago, ako pojedine no ine preštampavaju vijesti iz našega lista, jer time upozoravaju na Samobor, njegove potrebe ili na njegov napredak bilo u kojem pravcu. Baš s ovog jedinog razloga i mi šaljemo svoj list zagrebačkim dnevnicima. Ali nama ne može biti svejedno, ako se čitavi članci preštampaju a dotična novina ne nalazi obično nužnim, da sponiene naš list, iz kojega ih reže. Ova naša napomena tiče se „Obzora“. Pošljednji naš članak: „Produljenje pruge samoborske željeznice“ preštampao je ovaj inače uvaženi list gotovo doslovce, ali nije nijednom riječju naveo vrela, otkuda ga vadi. Tako se i zbilo, da je drugi dan donijela isti članak „Hrv. Sloboda“ iz „Obzora“ ali samo s tom razlikom, da je ona tojtalno priopćila da tako „O.“ (Obzor) javlja. — Molimo lijepo „Obzor“, da se prema ovome ravna. I on isto pravo valjda i za sebe traži. Inače — bez zamjere!

Samoubojstvo mladića. Kr žup. tajnik, g. Spigelski, koji ranim jutrom običava šetati, naišao je u četvrtak oko 6 sati ujutro na Vugrinščaku na mrtvo tijelo mladića, za koga se poslije ustanovilo, da je to Antun Grgurić, trgovački pomoćnik u dućanu željezarske robe gdje Anger Kraj mladića ležao je samokres, u kome su bila još 4 puna naboja a 2 prazna. Osim toga se nalazila pokraj njega bočica s nekom otrovnom tekućinom. U džepu je imao jednu petokrunku te 1 K 48 fil. s' tniša. Bilo je odmah jasno, da je nesretni mladić počinio samoubojstvo. Prizvani liječnik dr. Juratović mogao je samo ustanoviti smrt, te je dao truplo otpremiti u mrtvačnicu. Pokojni Grgurić bio je mladić radišan, živahna temperamenta i neobično vesele čudi, koja je katkada izbila i do očite egzaltacije. Još posljednje večeri, prije negoli je počinio samoubojstvo, vježbao je kao član ovdašnjega Sokola sa ostalim drugovima u sokolani, poslije je bio u gostionici, a napokon u kavani do 3 sata. Oni, koji su s njime za to vrijeme došli u dodir, pripovijedaju da je bio posve miran tek na časove pokazivao je nekaku uzbuđenost. Poslije 3 sata morao je otići na Vugrinščak i tamo dokrajčio svoj život. O uzroku ovog čina koleju razni glasovi, no svi se daju — koliko smo upućeni — svesti na ovo:

Grgurić zaljubio se u kćerku jednog ovdašnjeg posjednika. Želio je, da otvori samostalno dućan i da se oženi. No kako za otvorenje dućana treba osim dobre volje i materijalnih sredstava, naišao je na neke zapreke, koje su na njega — mladića od 21 godine — tako djelovale, da je posegnuo za ubojitim oružjem. Prije ne oli je počinio samoubojstvo, počeo je uz kuću svoga idejala, i ondje na prozoru kuhinje ostavio pismo, u kojem molli oproštaj i javlja, da ga ubroje među mrtve. To pismo nadjenio je drugo jutro, kad je on već ležao mrtav. Isto je tako na ziduncu Vugrinščaku napisao olovkom valjda pred samu smrt: „Ovo je otkriće duše svoja Grgurić.“

Grgurić je rodom iz Senja kraj Siska. Sprovod nesretnoga mladića bio je u petak poslije podne, uz velik broj općinstva. „Sokol“ je svom členu korporativno pribivao sprovodu i položilo mu na grob vijenac. — Leta mu zemlja.

Kradje. Na Sisku Jane Mogušić u Slavoj gori ukraden je jedan lagav vrijedan 15 K. U bašti Pavla Čezara u Samoboru ukradeno je kruški sa tri mlada stabla u

vrijednosti od 25 K. — Seljaku Josipu Črnjaku u Rakitju ukradene su sa pašnjaka guske. Radi ovog čina prijavljen je seljak Josip Karija te Andro i Franjica Gjurđjek ovomjesnom kot. sudu.

Umrli u Samoboru od 2. do 10. rujna:

Terezija Franceković, supruga posjednika, 61 god., Trg Leopolda Salvatora, br. 2, od raka.

Sofija Atanacković pl. Gjurđić, udova c. i kr. kapetana, 84 god., Stražnička ulica br. 1, od kljenuti rca.

Antun Grgurić, trg. pomoćnik, 21 god. Trg. Leopolda Salvatora, samoubojstvo.

PROSVJETA.

Samobor u Zborniku za narodni život. U posljednjoj svesci „Zbornika za nar. život“, što ga izdaje Jugoslavenska akademija počela je izlaziti studija Milana Lang a o trgovištu Samoboru. Tu je opisana okolina i samo trgovište: gore, vode, tlo, bilje, životinje, stanovnici, jezik, životne potreštine, kuća, dvorište, hrana, posudje i piće. Ostalo će doći u daljnim svescima. Gosp. Lang, koji je poznat sa svoje savjesnosti, opisao je Samobor izvanrednom vjernošću i opsežnošću, dotakao se svih najsitnijih detalja tako, da ga jedan kritik u novinama drži rođenim Samoborcem, a naglašuje, da inače ne bi mogao Samobor ovako vjerno i u svim sitnicama fotografirati. Citavo djelo bit će opsežna knjiga, koja će služiti na čast piscu, i za koju ćemo biti zahvalan svaki samoborski sin. Na ovaj prvi dio opisa mi ćemo se još ovrnuti.

Novo izdanje „sv. Pisma“. Naš vrijedni Samoborac, prebendar u Zagrebu, dr. Valentin Čebušnik prihvatio se važna i odgovorna posla. On prevodi „Sv. pismo“ starog i novog zavjeta, koje će izaći u 6 knjiga. Prva je knjiga upravo izašla. Oprema joj je elegantna, a jezik klasičan. Dodan joj je i obilan i poučan komentar. Knjiga je osobite preporuke vrijedna, te stoji K 2-50 uvezana u platno, a u kožu K 3-50. Dobija se kod „Zbora duhovne mladeži“ u Zagrebu.

„Vedri danci“ napisao je najnovije knjige pjesama, što ih je hrv. mladeži posvetio Josip Milaković. — Milaković je poznat miljenac naše mladeži, pa ne treba ni spominjati, da će i ovo izdanje njegovih pjesama s radošću pozdraviti dječji svijet. — Pjesme su nježne i ilupke te crtaju raznolike momente iz života, što ga još ispunjuju „vedri danci“ sretni i veseli mladosti. Knjiga je lijepo opremljena i krcata slikama. Izašla je nakladom Voglera i dr. u Sarajevu. Cijena?

Njega naših livada.

(Svršetak)

Opazio sam, da mnogi previše viage i vode puštaju na livade. To nije dobro radi toga, jer voda sprečava dodir zraka sa zemljom, a to pospješuje rast trave.

Stoga se mora budno paziti da na livade samo toliko vode pustimo, koliko je potrebao za pospješnje rasta trave i da se zemlja dovoljno ugrije.

Osim spomenuto premalo se odstranjuje mahovina. Seljaci vele, da se brananjem pr vedjuju trave na livadi i da mahovina drži viagu. Ovo ne stoji. Time što se brananjem zemlja prozrač i time, što se mahovina odstranjuje mnogo lagije bosa dobra trava, tako da se proredjene i ličupane trave brzo nadomjesti sa dobrim, pitam i aromatičnim travama. Ovo se daje još i time eliminirati, što se mora sisanjem ispirnjača upotpunjavati mješavina trave, tako da se sve više poboljšava sama krma. Istina je da se za prozračivanje neka ne upotrebljavaju obične brane već one livadne brane ili pak skraifikatori.

Za poboljšanje krme imade još jedno izvorno sredstvo, a to je gnojenje livada. Kada i koliko gnoja treba livadama nije ovoje mjesta da raspravijam. Ipak ne mogu, da ne spomenem gnojenje livada vapoim. Vapno svojom rastvorom rahli i zrač i tlo, a osim toga i daje toplinu tlu. Kako sam

spomenuo, to je vrlo važno kod njega livada, pa se niti ovo ne smije mimoći. Dje-lovanje umjetnih gnojiva vide seljaci opet najbolje na livadama vlastelinstva, (livade barunice Gagern u por. općini Domaslovec, livade vlastelina Kiepacha iz Luga).

Koliko sam vidio, u velikoj se mjeri položaj livadnih kompleksa, gdje se naplavlivanje daje provesti i u tu svrhu i izrabe. No primjetio sam, da se istodobno odvodnjavanje nije provelo, a osobito ne u nešto nižim položajima, tako da voda stoji na tim livadama u prekomjernoj količini.

Odvodnjavanje je jednako tako važno, kao i naplavlivanje. Treba dakako uz tehnički savjet provesti kanalizaciju i kanale u najvećem redu držati, tako da suvišna voda može oticati i doticati po našoj volji. — Ovo se daje lako provesti tamo gdje su veći kompleksi livada, kao što je u općini Domaslovec, Klokočevac i Samobor.

Ovo što sam spomenuo tiče se generalno svakog posjednika livada, jer što će više krme biti to će više gnoja biti, a gnoj podržaje i povećava plodovitost zemljišta, a to sve se daje u povoljnim prilikama postići sa malom brigom.

Osobitu važnost treba posvetiti tome, da se kvalitet krme digne na onim livadama, gdje je to moguće.

U krajevima, gdje se toliki kompleksi upotrebljavaju kao livade trebalo bi tako zvano „pokušalište“ urediti, gdje bi se istraživalo, koje trave našoj klimi odgovaraju. U Njemačkoj se za to brine takozvano „Putujuće gospodarsko društvo“, jer posjednici ne mogu praviti pokuse, koji su dosta nesigurni i skupocjeni.

Konačno da rekнем još jednom, nije ništa drugo potrebno nego malo više brige oko livada, jer naše livade njesu baš loše.

—VS.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

IZJAVA.

Tečajem bolesti kao i prigodom smrti moje nezaboravne supruge iskazani su mi sa strane veleštivose gospode i prevrijednih mojih prijatelja: saučelcem, okičenjem odra i sprovedenjem dohladna groba, toliki dokazi prijazne sklonosti, da niti uz najbolju volju nisam kadar svakome posebno do lično se zahvaliti; stoga sve spomenute p. n. najučtivije prošim, da za te plemenite čine svoju najdublju zahvalu ovim putem primiti izvole.

Odičnim počitanjem

Gjuro Franceković

ravnatelj Samoborske štedionice um.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Iznana kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilej, svratištar

„Hrvatska Sloga“

udruga za posmrtnu pripomoć sa ograničenim jamstvom

u BJELOVARU.

Ovo je najpoboljšana domaća udruga, čije razvikaštvo sastoji od samih domaćih i odičnih građana bjelovarčkih. Ona osigurava svakoga potpuno udruva čovjeka bez liječničke pregledbe i bez razlike spola od 18. do 65. godine života. Za osigurateljne svote od 3000 K plaća se minimalna godišnja članarina od 5 K, te sa smrtno slučajevu kola, u kome se osigurani nalazi, 5 K. Uplatina iznosi u kotu osiguranika u dobi od 18—45 godina 10 K, a od 45—65 godina 12 K. Svako kole troji 300 članova.

Poboljša svotu dati g. Josibe Kempere, povjerenik „HRVATSKOJ SLOGI“ sa kotar Samobor.

K poboljšanju općih prilika bez sumnje će mnogo doprinjeti „Medjunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Ovo je jedina zadruga koja i bez liječničke pregledbe prima sve zdrave osobe, a u dobi od 15 do 80 godina, što ne prima niti jedno osiguravajuće društvo na svijetu.

Držimo da nam je dužnost upozoriti na našu zadrugu, koja je na narodno-gospodarstvenom temelju osnovana, pa je sa svojim nerazmatnim uplatama pristupačna i najširim slojevima.

Zadruga „Balkan“ dijeli se u kola, u kojima imade po 400 (u starijim kolima od 60 do 80 god.) odnosno 500 (u mlađim kolima od 15 do 60 god.) zadržara. Kada jedan zadržar nekoga kola umre plaćaju ostali zadržari iz toga kola za njega odnosno posmrtninu, kako to određuju §§ 8. i 9. zadr. pravila. Potpunu visinu upisane svote, bez ikakvih odbitaka isplaćuje zadruga već nakon 6 mjeseci članstva. Posmrtnina se isplaćuje poslije ovoga roka i u slučaju samoubojstva i bez razlike da li je kolo u koje je član upisan popunjeno ili ne. Osim toga podjeljuje zadruga svojim osiromašnijim članovima nakon jednogodišnjeg članstva znatne novčane potpore.

Kolike prednosti pruža zadruga „Balkan“ može se najbolje vidjeti iz toga, što je zadruga svojim zadržarima do konca studenoga pr. g. isplatila preko 400.000 K (četiri stotine hiljada kruna) posmrtnina i potpora, te iz sljedeće tabele upisnih pristojbi i uplata:

1. za upis osobe u dobi od 15—40 g. plaća se 12 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 2. za upis osobe u dobi od 41—60 g. plaća se 13 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 3. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 21 K sa pravom na posmrtninu od 1000 K.
 4. za upis osobe u dobi od 61—80 g. plaća se 32 K sa pravom na posmrtninu od 2000 K.
- Kasnije plaća se samo godišnja članarina od 4 K, te maleni posmrtni prinosi koji kod sub 1. spomenute upisnine iznose 2 K.
2.	3.
3.	5.
4.	8.

Sjedište zadruge „Balkan“ jest u Zagrebu (poslovnica: Gundulićeva ulica 29), a podružnica se nalazi u Sarajevu (poslovnica: Ferhadija ulica 55). Zadruga je protokolirana po veseli, kr. sudb. stolu u Zagrebu pod br. 2141 gr. R. 1908. 483 i koncesionirana po c. kr. zajedničkom ministarstvu financija u Beču pod br. 10392 B. H. 1908., te stoji pod kontrolom visokog trgovačkog suda u Zagrebu kao i u Sarajevu i osim toga pod nadzorom vis. zem. vlade u Sarajevu. Sve daljne upute podjeljuje odmah ravnateljstvo.

„Medjunarodna pripomoćna zadruga“

„BALKAN“

Gundulićeva 29. ZAGREB. Gundulićeva 29.
Telefon br. 323 Podružnica: Sarajevo.
Brzovajni naslov: „Balkan“ Zagreb.

Pozdrav iz Samobora

Spomen na Samobor (Souvenir)
Bengalske baklje i žigice.
Lampioni i šeširi iz papira.
Slovenske igraće karte iz Ljubljane.

Novo! **ALBUM** Novo!

samoborskih razglednica, vrlo ukusno izradjen, sa 10 slika, cijena 20 filira, te pojedine samoborske razglednice, kao i umjetničke, razni vidici, ruže, ljubovne, čestitke, djeca itd. -- dobiju se najjeftinije u papirnici S. Šeka, Trg Leop Salvatora.

Riunione Adriatica di Sicurtà (Jadransko osiguravajuće društvo) u Trstu.

Utemeljeno godine 1838.

Dionička glavnica K 10.000.000. Pričuva K 145.000.000.

Od godine 1838. isplaćene odštete K 695.000.000.

Ovo ugledno i vanredno kulantno društvo preuzima uz najpovoljnije uvjete:

**osiguranja proti požaru,
osiguranja proti provalnoj kradji,
te osiguranja na ljudski život**

u najrazličitijim kombinacijama.

Pobliže upute i razjašnjenja daje: g. Mirko Kleščić, ljekarnik, i zastupnik za Samobor i okolicu kao i generalno zastupstvo u Zagrebu.

Opće poznata Oažečka MARIJINA MAST

rači se uspješno protiv pišega, nastaje za uklanjanje liča, za očienu ruku itd.

Cijene jesu:
1 veliki lončić K 1.—
1 mali lončić K —70
Solje se posuđem i to najmanje 2 velika ili 3 mala lonč.

Ljekarna Majci Božej pomoći.
Ivana Govorkovića,
OSJEK I., Slavonija.
U Samoboru se dobiva u ljekar-
nici „KLEŠČICA“.

Kupajte
za

Kaselj

promuklost, sluzavost,
katar i kašalj hripavac

KAISER-OVE

prane karamele
sa tri amerike
svjedodžbi od liječnika
i privatn. potvrđuju
sigurni uspjeh.

Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.

Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČICA
Ljekarnika u Samoboru.

Trgovina M. Škarek

preporučuje

nafinije francusko ulje bez mirisa, banatsko brašno, fine priče i sirove kave, čaja, groždica, badema, kao i svu ostalu specerajsku robu, nada-
lje svoje veliko skladište limenog, emailovanoga
i drvenog

kuhinjskog posudja
uz vrlo umjerene cijene.

U ljetnoj vrućini

najradije se pokazuju razne svinjske bolesti. Proti tim bolestima je

SKROFIN

veoma uspješno desinfekciono sredstvo od prokizane vrijednosti, koje ubija sve bolesti, koje se sa hranom unášaju svinjama u želudac, te ih tako čuva da ne obole. Dobiya se samo u ljekarni:

M. Kleščića u Samoboru.

Prirodno ljekovito vrelo gorske vode

STERNOV

prema poredbenoj analizi najbolje od svih go skih voda. Svagdje za dobiti.

Trgovina

Eduard Presečki

Schmidchenova ulica.

preporučuje svoje veliko skladište svakovrsne i uvijek svjež

specerajske robe,
banatskog brašna,
raznog emailiranog posudja,
uvijek svježeg domaćeg peciva
iz vlastite pekare, zatim
portland cementa

iz tvornice „Croatia“ u Zagrebu. Cijena je portland cementu u mom skladištu:

100 kg. po K. 4.—
50 kg. po K. 2.—

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

DUNAV

osjegurajuće društvo u BEČU

(Društvena jamčevna imovina 42 milijuna kruna)

osjegurava uz najpovoljnije uvjete

**život, proti vatri, proti provalnoj kradji, tuđi te
stakle i transport.**

Glavno zastupstvo za Samobor i okolicu imade g. Gjuro Francoskić ml.

Samoborski listari, Slavica Šala u Samoboru.